

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 63g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor
512 alin. (1), 513 alin. (1) și (2), 514, 572 alin. (2) și
602 alin. (1) și (2) din Codul civil

CHIȘINĂU

5 aprilie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 29 martie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 5 aprilie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 512 alin. (1), 513 alin. (1) și (2), 514, 572 alin. (2) și 602 alin. (1) și (2) din Codul civil, ridicată de către dl Andrei Șveț, parte în dosarul nr. 3-334/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.
2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 29 martie 2019, de către dna judecător Ana Cucerescu de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se află cauza civilă referitoare la cererea formulată de S.R.L. „Intermed” împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale privind încasarea datoriei contractuale.
4. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a formulat o cerere reconvențională prin care i-a solicitat instanței de judecată să constate nulitatea absolută a contractelor. De asemenea, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale i-a solicitat instanței de judecată suspendarea examinării cauzei civile până la examinarea cauzei penale în care este vizată și S.R.L. „Intermed”.
5. Pe 29 martie 2019, în cadrul ședinței de judecată, dl Andrei Șveț a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 512 alin. (1), 513 alin. (1) și (2), 514, 572 alin. (2) și 602 alin. (1) și (2) din Codul civil, care se referă la domeniul obligațiilor.
6. Prin încheierea din aceeași dată, instanța a admis excepția de neconstituționalitate și a trimis sesizarea către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Codului civil, adoptat prin Legea nr. 1107 din 6 iunie 2002, sunt următoarele:

Articolul 512 Dispoziții generale cu privire la obligație

„(1) În virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

[...].”

Articolul 513 Bună-credință în raporturile obligaționale

„(1) Debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

(2) Este nulă clauza prin care se derogă de la dispozițiile alin.(1).”

Articolul 514
Temeiurile nașterii obligațiilor

„Obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.”

Articolul 572
Condițiile generale de executare a obligațiilor

„(1) Temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

(2) Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

[...].”

Articolul 602
Răspunderea pentru neexecutarea obligației

„(1) În cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

(2) Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În viziunea autorului excepției, prevederile contestate sunt contrare dispozițiilor articolelor 20 din Constituție, care asigură accesul la justiție, 46, care garantează dreptul la proprietatea privată, și 54, care se referă la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului civil, ține de competența Curții Constituționale.

12. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Andrei Șveț, parte în dosarul nr. 3-334/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

13. Curtea menționează că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolelor 512 alin. (1), 513 alin. (1) și (2), 514, 572 alin. (2) și 602 alin. (1) și (2) din Codul civil, care se referă la domeniul obligațiilor, în special la buna-credință în raporturile obligaționale, la motivele nașterii obligațiilor, la condițiile generale de executare a obligațiilor și răspunderea pentru neexecutarea obligației.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată lipsa unor argumente concludente care ar demonstra în ce măsură prevederile legale contestate încalcă normele constituționale invocate.

15. Mai mult, Curtea constată că argumentele autorului excepției se referă la aspecte care țin de interpretarea și aplicarea legii de către instanța de judecată, problemă a cărei soluționare nu ține de competența Curții Constituționale.

16. Acest fapt rezultă din sesizare, deoarece autorul excepției ridică problema suspendării cauzei civile până la examinarea unei cauze penale care are legătură cu prezenta cauză civilă. De asemenea, autorul prezintă argumente referitoare la asigurarea dreptului de a contesta în mod efectiv deciziile instanțelor de judecată. Astfel, argumentele prezentate nu vizează prevederile contestate, care se referă la domeniul obligațiilor.

17. În acest context, Curtea reține că instanțelor de judecată le revine competența de a stabili cadrul legal în care se soluționează cauza, aplicând în mod corespunzător dispozițiile legale specifice fiecărei faze procesuale.

18. Așadar, potrivit atribuțiilor care i-au fost conferite prin articolul 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității legilor. Prin urmare, Curtea nu are competența de a elimina, pe calea controlului de constituționalitate, o anumită interpretare izolată și vădit eronată a conținutului normativ al textului, legislația în vigoare oferind alte remedii procesuale care au ca scop interpretarea unitară a normelor juridice.

19. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 512 alin. (1), 513 alin. (1) și (2), 514, 572 alin. (2) și 602 alin. (1) și (2) din Codul civil, ridicată de către dl Andrei Șveț, parte în dosarul nr. 3-334/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 5 aprilie 2019

DCC nr. 48

Dosarul nr. 63g/2019